

doi

id

ЗАМОНОВИЙ ТАЪЛИМДА РАҚАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАР:
ФИЛОЛОГИЯ ВА ПЕДАГОГИКА СОҲАСИДА ЗАМОНАВИЙ
ТЕНДЕНЦИЯЛАР ВА РИВОЖЛАНИШ ОМИЛЛАРИ

НОЯБРЬ
2020

Тошкент, Узбекистон

МАТЕРИАЛЛАР ТЎПЛАМИ

ХАЛҚАРО | ИЛМИЙ-АМАЛИЙ | МАСОФАВИЙ | КОНФЕРЕНЦИЯ
МЕЖДУНАРОДНАЯ НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКАЯ ОНЛАЙН КОНФЕРЕНЦИЯ

www.conferences.uz

**"ЗАМОНАВИЙ ТАЪЛИМДА РАҚАМЛИ
ТИЗИМЛАРНИ ҚЎЛЛАШ: ФИЛОЛОГИЯ ВА
ПЕДАГОГИКА СОҲАСИДА ЗАМОНАВИЙ
ТЕНДЕНЦИЯЛАР ВА РИВОЖЛАНИШ
ОМИЛЛАРИ"**

**"ЦИФРОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В
СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ:
СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И ФАКТОРЫ
РАЗВИТИЯ В ФИЛОЛОГИИ И ПЕДАГОГИКЕ"**

**"DIGITAL TECHNOLOGIES IN MODERN
EDUCATION: CURRENT TRENDS AND
DEVELOPMENT FACTORS IN PHILOLOGY AND
PEDAGOGY"**

Ушбу тўплам замонавий таълимда рақамли тизимларни қўллаш: Филология ва педагогика соҳасида замонавий тенденциялар ва ривожланиш омилларига бағишланган тезисларни қамраб олган.

УЎК 37.018.43:004(062)

DOI 10.26739/conf_11/05/2020

Ушбу тўпламнинг электрон шакли қуйидаги сайтларда

<https://tadqiqot.uz/conf/>

www.conferences.uz

Тахририят кенгаши

1. Абдуллаева Барно Сайфутдиновна Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети проректори, п.ф.д., профессор
2. Шахобиддин Саидович Ашуров Самарқанд давлат чет тиллари институти проректори, ф.ф.н., доцент
3. Джурас Рисбой Хайдарович Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети академиги, п.ф.д.
4. Асқаров Ахмадали Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети академиги, т.ф.д.
5. Ли Ю Ми (Жанубий Корея) Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети PhD
6. Лутфуллаев Махмуд Ҳасанович Самарқанд давлат чет тиллари институти профессори, п.ф.д.
7. Мирсанов Файбулло Қулмуродович Самарқанд давлат чет тиллари институти доценти, ф.ф.д.
8. Насруллаева Нафиса Зафаровна Самарқанд давлат чет тиллари институти доценти, ф.ф.д.
9. Кисилев Дмитрий Анатольевич Самарқанд давлат чет тиллари институти доценти, ф.ф.д.
10. Сувонова Нигорабону Низамиддиновна Самарқанд давлат чет тиллари институти доценти, ф.ф.н.
11. Файбуллаев Отабек Мухаммадиевич Самарқанд давлат чет тиллари институти профессори, ф.ф.д.
12. Муслимов Нарзулла Алиханович. Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети профессори, п.ф.д.
13. Халиков Аъзам Абдусаломович педагогика Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети профессори, п.ф.д.
14. Уразова Марина Батировна Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети профессори, п.ф.д.
15. Мирсолиева Мухаббат Тухтасиновна Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети доценти, п.ф.д.
16. Мамадалиев Абдумажид Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети доценти, п.ф.н.
17. Садикова Альбина Венеровна Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети доценти, п.ф.н.
18. Авазов Шериммат Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети профессори, п.ф.н.
19. Мамаражабова Зулфия Нарбаевна Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети профессори, п.ф.н.
20. Адилова Саодат Хусановна Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети доценти, п.ф.н.
21. Расулов Анвар Баходирович Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети бўлим бошлиғи, PhD
22. Абдазимов Азиз Абдусобирович Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети бўлим бошлиғи,
23. Рахимова Гулсанам Аширбековна Ўзбекистон Миллий Университети Хорижий Филология факультети Табиий йуналишлар бўйича чет тиллар кафедраси мудири

Тўпламга киритилган тезислардаги таълюмотларнинг ҳаққонийлиги ва иқтибосларнинг тўғрилигига муаллифлар масъулдир

©Муаллифлар жамоаси

©Tadqiqot.uz

Page Maker\Верстка\Саҳифаловчи: Шахрам Файзиев

Контакт редакций журналлов: www.tadqiqot.uz
 ООО Tadqiqot город Ташкент,
 улица Амир Темур пр.1, дом-2.
 web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
 Тел: (+998-94) 404-00-00

Editorial staff of the journals of tadqiqot.uz
 Tadqiqot LLC The city of Tashkent,
 Amir Temur Street pr.1, House 2.
 Web: <http://www.tadqiqot.uz/>; Email: info@tadqiqot.uz
 Phone: (+998-94) 404-00-00

МУНДАРИЖА \ СОДЕРЖАНИЕ \ CONTENT

Abetov Ikram Kamalovich	
ASIRDIN 30-JILLARINDAGI QARAQALPAQ POEZIYASINDA EKI QATARLI BANTLER	93
Saloyeva Feruza Ahadjonovna	
ABDULLA QODIRIYNING "OTKAN KUNLAR" O'ZBEK ADABIYOTI XAZINASIDAGI	
DURDONA.....	96
Shodmanova Sabot Sattorovna	
ДИДАКТИКАДА ТАЪЛИМНИНГ ИЗЧИЛЛИГИ.....	98
Lobarxon Ibragimovna	
TILNI TARTIBGA KELITIRISH-ENG ZARURIY VAZIFA.....	101
Амирджанова Махбуба	
ОБУЧЕНИЕ ГРАММАТИКЕ РУССКОГО ЯЗЫКА.....	103
Мухтарова Лина Каримовна, Орзиева Нарипа Салахитдиновна	
МЕТОДИКА ПРЕПОДАВАНИЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА В ШКОЛЕ.....	105
Қодирова Зайнаб	
МАҲСУЛОТ ЁРЛИҚЛАР - РЕКЛАМАНИНГ БИР КЎРИНИШИ.....	107
Muzaffar Obilov	
CLASSIFICATION OF PROVERBS AND SAYINGS IN COMPARATIVE	
TRANSLATION STUDIES.....	111
Очилова Мехринисо Разоковна	
КИБЕРЛЕКСИКОГРАФИЯ - ТИЛШУНОСЛИКНИНГ ЯНГИ СОҲАСИ.....	113

МАҲСУЛОТ ЁРЛИҚЛАР - РЕКЛАМАНИНГ БИР КЎРИНИШИ

Бухоро давлат университети Гуманитар

Қодирова Зайнаб

йўналишларда чет тили кафедраси

ўқитувчиси

АННОТАЦИЯ. Мақолада маҳсулот ёрлиғи бу рекламанинг бир кўришиши эканлиги ҳусусида фикр юритилган. Унинг турлари ва маҳсулот ёрлиғига қўйиладиган талаблар санаб ўтилган. Маҳсулот ёрлиғини лингвистик томонидан тадқиқ этиш, озиқ-овқат маҳсулотлари ёрлиқларининг тил хусусиятлари (лексик, синтактик, морфологик) ўзбек материаллари асосида таҳлилга тортилган. Мақолада нон ва сўт маҳсулотлар, консерва ҳамда қаҳва ва чой учун ёрлиқларининг матни таҳлил қилинган.

КАЛИТ СЎЗЛАР: ёрлиқ, қадоқлаш этикаси, лексик, синтактик, морфологик белгилар, харидор, этикеткадаги ёзув, озиқ-овқат маҳсулотининг ёрлиқлари, қандолат маҳсулотларининг ёрлиқлари

АННОТАЦИЯ. В статье утверждается, что этикетка товара является формой рекламы. Его типы и требования к этикетке продукта перечислены. На основе узбекских материалов проанализировано лингвистическое изучение товарных этикеток, языковых особенностей (лексических, синтаксических, морфологических) пищевых этикеток. В статье анализируются тексты этикеток для хлеба и молочных продуктов, консервов, кофе и чая.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: этикетка, этика упаковки, лексические, синтаксические, морфологические признаки, покупатель, этикетка, пищевые этикетки, кондитерские этикетки.

ANNOTION. The article states that the product label is a form of advertising. Its types and product label requirements are listed. Based on Uzbek materials, a linguistic study of product labels, linguistic features (lexical, syntactic, morphological) food labels is analyzed. The article analyzes the texts of labels for bread and dairy products, canned goods, coffee and tea.

KEYWORDS: label, packaging ethics, lexical, syntactic, morphological signs, buyer, label, food labels, confectionery labels.

Ҳар қандай танишув манфаатлар ўхшашлиги ва бир йўналишлилиги билан юзага келади. Реклама харидорга ташкилот маҳсулоти ҳақида маълумот бериши билан бирга, ташкилот билан танишишга имкон беради. Маҳсулот ёрлиғи эса ўз номи ва маркаси билан таништиришдан бошланади. Рекламанинг ўзи имкониятдаги барча воситалар ёрдамида янги товар - маълумотлари ва уларнинг хусусиятлари тўғрисида маълумотларни етказишга хизмат қилади. Реклама товарни харидорга унинг эҳтиёжи ва тасаввурига қараб таклиф этади. Инсондаги бу тасаввурлар, аниқроғи унинг уч турдаги мотивлар - рационал, эмоционал, ахлокий ва уларнинг биргаликдаги таъсирлари билан боғлиқдир. Уларнинг таъсири эса реклама орқали таъминланади[1].

"Реклама" атамаси латинча "reclamare" сўздан келиб чиқиб, "нидо бермоқ", эътироз билдирмоқ", "қичқирмоқ", "норозилик билдирмоқ" каби маъноларни англатади. Инглиз тилида эса реклама "advertising" сўзи билан номлиниб, "билдирмоқ" маъносини англатади. У харидор диққатини маҳсулотга (товарга, хизматга) жалб этиш ва маслаҳатлар, чақириқлар, таклифлар ва шу товар ёки хизмат қилиш бўйича кўрсатмалар сифатида тушунтирилади. "Реклама - ҳозирги замонамизнинг муҳим муаммоси. Реклама - бу ҳозирги замон савдоси ва саноатининг

[The page contains several paragraphs of text that are extremely blurry and illegible due to motion blur and low resolution. The text appears to be a continuous narrative or report.]

... ва руқ тиллария берилган
... маҳсулотларининг ёрликларига эътиборни қаратсак, маргарин, шакар,
... шунинчи ҳамиртүрчи каби от сўз туркумига она сўзлар ва кунтабоқар
... шакар сўзунин палма ёғи, тухум меланжи, қулубнай ароматизатори каби содда
... бирикмалари билан бирга олий навли бугдой уни, ванилинли қулубнай
... қуйилтирилган сўт маҳсулоти каби мураккаб сўз бирикмалари ҳамда
... "Узбекистония ишлаб чиқилган", "Сақлаш шароитига амал қилинган ҳолда сақлаш
... мавлаоти 3 ой", "Маҳсулотнинг сифатига она саволлар бўйича қуйидаги электрон
... шунинчи мурожаат қилинсин" каби гаплар ўз аксини тошан. Ёрликларда
... МЧЖ, ОАЖ ушбу тел. каби қисқартма отлар билан бирга ҳисоб сўзлар ҳам
... учрайди: гр, геккал, ой, фонт, кун, кабилар.

САРИЁГ

Қадоқда учрайдиган ёзув Қадоқда "енгил" (русчада: "мягкое" ёки "лёгкое")
деб ёзилган бўлса, у сариёг эмас, балки бутерброд маргарини бўлиши эҳтимоли
кўпроқ. Уни таркибида трансёглар ёки сўт ёғи бўлган усимлик ёғи ва ароматизатор
қамла сўж, усимлик ёғидан тайёрланади. Ҳақиқий сариёгнинг ёғи эса камида 70
фонт бўлади.

"Парҳез маҳсулоти" - бу ёзув сариёг ҳар қандай парҳезга тўғри келади, унда
қанда, ёғ ва углеводлар камайтирилган дегани эмас. У фақатгина маҳсулотнинг
калорияси камигидан далолат. Қандайлари кўра, парҳез учун мўлжалланган
маҳсулотнинг 100 граммда кўпи билан 40 ккал бўлиши лозим. Ёғи кам бўлган
маҳсулотни ишлаб чиқилган бўлсангиз "ёғи камайтирилган", "fat free" (100 граммда кўпи
билан 0,3 гр.) ёки "reduced or less fat" (ёғли маҳсулотлардан кўра ёғи 25 фонтга
кам бўлади) деган ёзув бўлиши керак.

УСИМЛИК ЁГИ

Қадоқда учрайдиган ёзув "Холестеринсиз" - холестерин фақат ҳайвон ёғида
бўлади. Усимлик ёғида у айтимаса ҳам бўлмаслиги аниқ!

"таркибида Г витамини бер" - Г витамини ҳар қандай доғланмаган, оқланмаган
усимлик ёғида бўлади. Ҳатто бу ёзув йўқларида ҳам!

"Фитнесс-маҳсулот" - энг айёрони ёзув. Кўпинча у маҳсулотнинг калорияси
паст эканини назарда тутлади. Чунки трансёглар ҳар қон-томир тизимига зарар
етказиши ва ҳатто тана вазнини оширади. Шунингдек, фитнесс маҳсулотларда L-
карнитини - ёғларни йўқотишга ёрдам берувчи модалар бўлиши мумкин. Бироқ
ишлаб чиқарувчилар бунга фақат жисмоний зўриқиб натижасида эришиш
мумкинлигини сир тутинишади.

Хулоса ўрнида шунин айтиш жоизки, оғиқ-оғдат маҳсулотларини қадоқлашдаги
ёзувлар (этикетка, ёрлик)да от, сифат, сон(ҳисоб сўзлар) каби сўз туркуми ва
қошим аъжонинг инфодаланишига кўра исмли сўз бирикмалар, содда ва мураккаб
сўз бирикмалар, бир таркибли содда гаплар қўлланилган. Шунинг учун маҳсулот
ёрликларини тилшунослик нуқтаи назарда таҳлил этиш мумкин. Ёрликлардаги
ёзувларнинг икловий ва услубий жиҳатдан тўғри ёзилганлиги тилшунос-
олимларнинг вазифасидир.

Фойдаланилган адабиётлар рўйхати

1. И.А. Каримов. "Жаҳон милливий-иқтисодий индустри, Ўзбекистон шароитида
уни бартариф этишининг йўллари ва чоралари", Ўзбекистон, Тошкент, 2009, -486
б.
2. Багичева Н. Реклама, ее возникновение и некоторые сведения из истории ее
развития. -М., 1969
3. Васнева М.Г., Васнева М.А., Мирзиев Ж.Д. Нон, макарон ва қандолат

Ўқитишнинг янги чегараси: қўлланмадаги янги янги ва материаллар
Ўқитиш: Ўқитиш - 2012 - 2014.
4. Ўқитиш М.Г., Ўқитиш М.А., Ўқитиш Х.Ж., Ўқитиш М.А. Ўқитиш
Ўқитишнинг янги чегараси: технология. Дарслик. Тошкент "Ўқитиш", 2012 -
2014.
5. Ўқитиш, Ўқитиш. Ўқитишнинг янги чегараси: МАТТЕРИАЛ
Ўқитишнинг янги чегараси: ПРАКТИК КОНФЕРЕНЦИЯ ЗИЯТИ УЎҚИТИШ
Ўқитиш. Volume 1. Print Publishing House "Education and Science" /2019, с. 20-22